

ADVIES NR. 2.479

Zitting van 24 februari 2026

Ecocheques – Bespreking van de lijst

ADVIES NR. 2.479

Ecocheques – Bespreking van de lijst

Artikel 4 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 98 van 20 februari 2009 betreffende de ecocheques bepaalt dat de sociale gesprekspartners zich ertoe verbinden om de twee jaar, in principe in de even jaren, na te gaan of de lijst van diensten en producten van ecologische aard die met ecocheques aangekocht kunnen worden, die als bijlage bij dat interprofessionele instrument is gevoegd, moet worden bijgewerkt.

Overeenkomstig die bepaling heeft het Dagelijks Bestuur besloten die evaluatie in 2024 te verrichten. Zodoende heeft de Raad op 15 juli 2025 de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 98/11 gesloten, onder meer om nieuwe producten toe te voegen aan de lijst, in de rubriek "Energievriendelijke elektro": droogtrommels en smartphones en slatecomputers (tablets).

In het begeleidend advies nr. 2.452 bij die cao verbinden de sociale gesprekspartners zich ertoe te herbekijken welke energieklassen in aanmerking moeten worden genomen voor de andere apparaten van die rubriek, afhankelijk van de resultaten van de grondige analyse van de gegevens over de beschikbaarheid van de elektrische apparaten op de Belgische markt, per energieklassse.

Bovendien heeft de Raad de aanvragen voor toevoeging aan de lijst onderzocht die hij sinds de laatste aanpassing van de lijst heeft ontvangen.

De bespreking van deze kwesties werd toevertrouwd aan de commissie Sociale Zekerheid.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 24 februari 2026 het volgende unanieme advies uitgebracht.

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

1 Grondbeginselen, algemene principes, doelstellingen en evaluatiecriteria

1.1 Herinnering

In zijn advies nr. 2.452 van 15 juli 2025 en in zijn eerdere adviezen herinnert de Raad aan en herbevestigt hij de grondbeginselen van de ecocheques, alsook de doelstellingen, algemene principes en criteria die aan de basis liggen van de bespreking van de lijst van producten en diensten die met ecocheques kunnen worden aangekocht.

De Raad bevestigt nogmaals deze grondbeginselen en algemene principes, doelstellingen en criteria, die hij in het kader van deze bespreking van de lijst heeft toegepast. Hij wenst echter enkele verduidelijkingen te geven met betrekking tot de criteria voor het in aanmerking nemen van labels.

1.2 Criteria voor het in aanmerking nemen van labels

De Raad herinnert eraan dat hij in zijn advies nr. 1.928 van 24 maart 2015 de criteria heeft uitgewerkt voor de bespreking van aanvragen voor toevoeging aan de lijst met betrekking tot labels, die hij in zijn daaropvolgende adviezen heeft bevestigd.

De Raad benadrukt dan ook dat het van essentieel belang is dat die labels worden gecreëerd en beheerd door een overheidsinstantie of dat zij al geruime tijd een hoge geloofwaardigheid hebben op internationaal niveau, met name door de transparantie van en de controle op hun gebruik, die onafhankelijk van de beheerder van het label moet gebeuren, en door hun traceerbaarheidsmechanisme. De labels moeten bovendien onafhankelijk blijven van privéondernemingen of groepen van privéondernemingen.

De Raad verduidelijkt dat aan het criterium van betrokkenheid van een overheidsinstantie en/of hoge internationale geloofwaardigheid kan worden voldaan wanneer een label ofwel rechtstreeks door een Belgische of internationale overheidsinstantie is gecreëerd, ofwel officieel door een Belgische of internationale overheidsinstantie wordt erkend of ondersteund.

2 Evaluatie van de lijst

2.1 Categorie "Ecologische producten en diensten" – Rubriek "Energievriendelijke elektro"

2.1.1 Evaluatieprocedure

De Raad herinnert aan de verbintenis die de sociale gesprekspartners in het bovengenoemde advies nr. 2.452 zijn aangegaan om de producten die zijn opgenomen in de rubriek "Energievriendelijke elektro" van de lijst te herzien op basis van de resultaten van de grondige analyse van de EPREL-gegevens die door de FOD Economie zijn verstrekt.

Die gegevens hebben betrekking op de beschikbaarheid op de Belgische markt (aantal op de Belgische markt geregistreerde modellen en percentages) van elektrische apparaten met het Europese energielabel, uitgesplitst per energielasse.

De Raad bedankt de FOD Economie voor die waardevolle informatie.

De Raad heeft ook rekening gehouden met het grondige onderzoek dat hij zelf heeft uitgevoerd naar zowel de beschikbaarheid (aantal modellen) als de prijzen van bepaalde elektrische apparaten, uitgesplitst per energieklassen. Voor dat onderzoek werden de webshops van twee grote fysieke winkelketens, twee onafhankelijke handelaars met een fysiek verkooppunt en een webshop met enkele fysieke verkooppunten geraadpleegd.

De Raad heeft de meest recente gegevens van de FOD Economie en de gegevens die hij zelf heeft verzameld, vergeleken met de gegevens die hebben geleid tot de laatste aanpassing van de energieklassen in de rubriek "Energievriendelijke elektro" van de lijst (collectieve arbeidsovereenkomst nr. 98/8 van 13 juli 2021). Daarbij heeft hij een verbetering van de energieprestaties van verschillende elektrische apparaten vastgesteld.

Overeenkomstig de beginselen waarop de ecocheques gebaseerd zijn, heeft de Raad er bij het bepalen van de vereiste energieklassen op toegezien dat het evenwicht tussen de twee grondbeginselen van de ecocheques, namelijk het ecologische aspect en de koopkracht, worden gerespecteerd. Dat houdt in dat ervoor wordt gezorgd dat werknemers toegang hebben tot een voldoende divers productaanbod tegen een betaalbare prijs, waarbij hun koopgedrag wordt gestuurd in de richting van de producten met de beste energieprestaties.

Zodoende heeft hij vastgesteld dat, zoals de FOD Economie suggereert, de meeste modellen die volgens de EPREL-databank en zijn eigen vaststellingen tot de 20 % van de modellen met de beste energieprestaties behoren, aan dat dubbele criterium voldoen.

2.1.2 Aanpassingen van de lijst

Na afloop van zijn bespreking heeft de Raad bijgevolg besloten om een aantal aanpassingen aan te brengen in de rubriek "Energievriendelijke elektro" van de lijst:

- Koelapparaten voor huishoudelijk gebruik van klassen A, B, of C;
- Huishoudelijke vaatwassers van klasse A;
- Huishoudelijke was-droogcombinaties van klassen A, B of C.

2.2 Categorie "Biologische producten" – "Voedingsproducten"

Rekening houdend met zijn beoordelingscriteria voor labels en de resultaten van zijn grondige analyse, is de Raad voornemens volgende elementen aan de lijst toe te voegen:

- alle voedingsproducten met het Fairtrade-label

- alle producten van de zee uit aquacultuur met het ASC-label

2.3 Categorie "Biologische producten" – "Textielproducten"

Rekening houdend met zijn beoordelingscriteria voor labels en de resultaten van zijn grondige analyse, is de Raad voornemens alle textielproducten met het Fairtrade-label aan de lijst toe te voegen:

2.4 Datum van inwerkingtreding van de aangepaste lijst

Om handelaars en werknemers die ecocheques ontvangen in staat te stellen kennis te nemen van de aanpassingen aan de lijst en zich daaraan aan te passen, zal de nieuwe lijst in werking treden op 1 juni 2026.

2.5 Aanpassingen van de website "Myecocheques.be"

De Raad vraagt dat de gezamenlijke website van de uitgevers, <https://myecocheques.be/>, die concrete voorbeelden geeft van mogelijke aankopen met ecocheques, wordt aangevuld met de nieuwe wijzigingen van de lijst.

3 Volgende evaluatie van de lijst

De Raad herinnert eraan dat overeenkomstig artikel 4 van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 98 de volgende evaluatiecyclus van de lijst in principe in 2026 zou moeten plaatsvinden, en meer bepaald vanaf september 2026.

Om echter de beginselen van stabiliteit van de lijst en aanpassing ervan aan de ontwikkelingen op het gebied van ecologische inzichten en beleidsontwikkelingen met elkaar te verzoenen, zal het Dagelijks Bestuur in juli 2026 beoordelen of het al dan niet opportuun is om in 2026 een evaluatie van de lijst te verrichten.

Een dergelijke evaluatie kan worden verricht op basis van voorstellen van de bevoegde autoriteiten en andere concrete voorstellen voor aanpassingen of interpretatievragen die voldoen aan de door de Raad vastgestelde criteria en die uiterlijk op 30 juni 2026 rechtstreeks aan de Raad worden toegezonden. Bovendien zullen de energieklassen die in aanmerking worden genomen voor de aankoop van energievriendelijke elektro, worden bepaald op basis van de bijgewerkte EPREL-gegevens, die door de FOD Economie zullen worden verstrekt.
